

Kritiek VNO op commissie Tabaksblad is zeker constructief

Donderdag 17 Juli 2003

Een slechte beurt en een gemiste kans, noemt kamerlid De Vries van het CDA mijn commentaar op het conceptvoorstel voor een code voor verantwoord ondernemingsbestuur. Enige repliek is op zijn plaats aan een kamerlid dat selectief shopt in de reactie van VNO-NCW.

De commissie-Tabaksblad is, anders dan De Vries suggereert, niet eenzijdig samengesteld uit bestuurders of toezichthouders van beursgenoteerde ondernemingen. Het zijn onafhankelijke deskundigen met een gevarieerde achtergrond en ervaring, onder wie particuliere aandeelhouders, institutionele beleggers en een aantal externe deskundigen. Ik vind het een knappe prestatie dat de commissie ondanks deze brede samenstelling en in zo'n korte tijd tot een unaniem rapport is gekomen.

Positief is ook de doelstelling van de code, namelijk herstel van vertrouwen op de kapitaalmarkt en daarbuiten en een integere en transparante gang van zaken binnen beursvennootschappen. Ambitieuze, maar niet onverstandig is het streven om de Nederlandse ondernemingspraktijk in lijn te brengen met het beste wat op dit gebied in de westerse wereld te koop is. Ook de ideeën van de commissie-Tabaksblad over verantwoord beloningsbeleid voor topmanagers komen in grote lijnen overeen met onze gedachten hierover. Ik heb hierover reeds eerder onze opvattingen naar buiten gebracht. Samengevat: de voorstellen zijn naar onze taxatie streng en ingrijpend, maar we steunen ze op hoofdlijnen.

Dat neemt niet weg dat ik het verstandig zou vinden als iedereen bij de beoordeling van de conceptcode zich goed rekenschap geeft van mogelijke Europese ontwikkelingen en van de ondernemingspraktijk in internationaal perspectief. In de taakopdracht aan de commissie-Tabaksblad stond uitdrukkelijk dat de code in de pas moet lopen met de internationale ontwikkelingen. Grosso modo is dat ook gelukt, maar er is een aantal specifieke geboden en verboden voor bestuurders en commissarissen ingeslopen van Hollandse makelij. Daarover kunnen Nederlandse kamerleden en vakbondsbestuurders zich verheugen, maar ik vrees dat we er in de praktijk veel last van kunnen krijgen en dat het Nederland als vestigingsland voor ondernemingen en bestuurders kan schaden.

Ik heb ook een vraagteken gezet bij de uitwerking en vormgeving van de code. Kiest Tabaksblad in zijn concept niet te veel voor gedetailleerde voorschriften, waar ook met algemene aanbevelingen volstaan had kunnen worden? De taakopdracht van de commissie spreekt van 'principle based' en niet van 'rule based' (principes boven regels). Met 24 principes uitgewerkt in 124 aanbevelingen lijkt de commissie toch een eind in de richting van het laatste door te slaan. Schiet de code in die gedetailleerde uitwerking niet te veel door? Over de naleving van die code moet immers verslag worden gedaan, waarbij men ook moet uitleggen waarom men er op onderdelen van afwijkt. Met dit principe is niks mis, maar dreigt die detaillering niet uit te pakken in een geweldige extra bureaucratie en administratieve lasten bij met name de wat kleinere beursgenoteerde ondernemingen? Ik pleit daarom voor meer onderscheid tussen de grote multinationals en de mid en small caps.

Een ander probleem is de ingangsdatum en de rapportage. Is het niet wat te veel gevraagd om een rapportage voor te schrijven over de toepassing van de code over het jaar waarin de code nog niet geldt?

De beloningsvoorstellen van Tabaksblad kunnen wat de richting betreft op steun van VNO-NCW rekenen. Voor beperking van de ontslagregelingen, strakkere prestatiegebonden beloningen en optieregels heb ik al eerder gepleit. Maar de vraag is of de voorstellen van de commissie, die door hun cumulatieve stevig uitpakken, door die opeenstapeling niet het aantrekken van bestuurders zou kunnen bemoeilijken. De commissie constateert nota bene zelf dat de beloning zodanig moet zijn dat deskundige bestuurders moeten kunnen worden aangetrokken en behouden.

Uit het betoog van De Vries proef ik verder zijn angst voor vrijblijvendheid van de code en ruik ik zijn wens voor wetgeving. Kamerleden houden van wetgeving. Het is hun 'bread and butter'. Het staat inmiddels vast dat er te veel van is in dit land. Wel ben ik het met De Vries eens dat wetgeving nodig is als het gaat om het naleven van het principe van 'pas toe of leg uit'. Vrijblijvend mag de

code allesbehalve zijn, en door genoemd principe wettelijk vast te leggen is die vrijblijvendheid er ook niet. Ook denk ik dat de wetgever op enige punten wettelijke obstakels moet wegnemen, zoals door de commissie-Tabaksblat voorgesteld. Maar voor verdergaande wetgeving is De Vries bij mij en bij de commissie Tabaksblat zelf aan het verkeerde adres. Codes zijn bij veranderende omstandigheden sneller en flexibeler aan te passen aan nieuwe werkelijkheden. In het Verenigd Koninkrijk hebben ze al enkele opeenvolgende commissies achter de rug.

Ik ben het ook graag met De Vries eens dat een code op zichzelf onvoldoende is. Het gaat om het integer handelen van mensen. Integriteit moet in de bedrijfscultuur ingebakken zijn en commissarissen, bestuurders en anderen die bij het ondernemen betrokken zijn, moeten elkaar daarop aanspreken.

Het vertrouwen van de financiële markten en het publiek in goed ondernemingsbestuur moet worden hersteld. Er ligt een ferme conceptcode, die verre van vrijblijvend is. Iedereen heeft twee maanden om verbeteringen en vereenvoudigingen voor te stellen. Het zou een slechte beurt zijn om de kans daarop achteloos weg te gooien. Ik reken de 'mitsen en maren' van VNO-NCW wel degelijk tot de categorie steun en constructieve kritiek.

Jacques Schraven

Jacques Schraven is voorzitter VNO-NCW.
Schraven